

5

TALIANČINA

(-: U Ruksaka :-)
www.ruksak.sk

Pracovná (postupne doplňovaná) verzia
môjho osobného študijného slovníka.
= aktualizované v januári 2020 =

Il viaggiare, i mezzi di trasporto

Cestovanie, dopravné prostriedky

la città		mesto
la capitale (di)		hlavné mesto (štátu)
il capoluogo (di)		hlavné mesto (oblasti)
la metropoli		metropola, hlavné mesto (oblasti)
il paese		dedina, dedinka; kraj, oblasť, zem
la campagna		vidiek; pôda, zem (poľnohospodárska)
la regione		región, kraj
il borgo		malé mesto, predmestie, mestská štvrť
la patria		vlasť
il sentiero		cestička, chodník
la strada		cesta
la via		ulica
il viale		široká ulica, bulvár, stromová aleja
l'autostrada	<i>f.</i>	diaľnica
il marciapiede		chodník, nástupište, perón
il posto		miesto
il cavalcavia		nadjazd, viadukt
il ponte		most
la scala		schody, schodisko, rebrík
la scalinata		schody, schodisko (veľké, vonkajšie)
il rumore		hluk
la torma		zástup, dav, oddiel, stádo
la mappa		mapa
la pianta della città		plán mesta
l'azienda turistica	<i>f.</i>	turistická informačná kancelária
il centro città		centrum mesta

la periferia		periféria, predmestie, okrajová časť
la piazza		námestie
la zona pedonale		pešia zóna
il parcheggio		parkovisko
il giro		okruh, prechádzka, výjazd (autom)

la chiesa (cattolica)		kostol (katolícky)
la cattedrale		katedrála
la basilica		bazilika
il duomo		dóm, katedrála, chrám
il convento		kláštor
la cappella		kaplnka
il campanile		zvonica
la campana		zvon
la parrocchia		fara, farnosť

il castello		hrad, zámok
la torre		veža
la porta		dvere, brána, vstup
il portone		brána, vstupné vráta
il cancello		kovová vstupná bránka, vjazd
il portale		ústredná brána, monumentálny vchod
la fontana		fontána
le rovine di castello	<i>pl./f.</i>	zrúcanina hradu, ruiny
il monumento		pamiatka (kultúrna), pamätník, pomník
il monumento naturale		prírodná pamiatka
gli antichi monumenti	<i>pl./m.</i>	staroveké pamiatky
la storia		dejiny, história

il museo		múzeum
la galleria		galéria
la galleria di quadri		obrazová galéria
la pinacoteca		obrazová galéria
la pittura		obraz, maľba, maliarstvo
la pittura di Záborský		obraz od Záborského
la pittura su legno		drevomaľba
la pittura a olio		olejomaľba
la pittura su tela		maľba na plátne
la tela		plátne, obraz (maľba na plátne)
il dipinto		obraz (namaľovaný), maľba
il quadro		obraz (v ráme)
il simulacro		posvätný obraz, socha
l' affresco	<i>m.</i>	freska
la scultura		socha, sochárstvo
la scultura in legno		drevorezba
la statua		socha
la statuario		sochárstvo
l' esposizione	<i>f.</i>	expozičia, výstava
la mostra		výstava, prehliadka, výklad

il municipio		mestský/obecný úrad, radnica
l'ospedale	<i>m.</i>	nemocnica
la biblioteca		knížnica
il mercato		trh
la prigione		väznica
il teatro		divadlo

la stazione		stanica
la stazione dei treni		vlaková stanica
il binario		nástupište, koľaj
la ferrovia		železnica
la rotaia		koľajnica

l'entrata	<i>f.</i>	vchod
l'uscita	<i>f.</i>	východ
proibito l'ingresso	<i>m.</i>	vstup zakázaný

la toilette /tualet/		záchod
il bagno		záchod, kúpeľňa
i bagni pubblici	<i>pl./m.</i>	verejné záchody
il gabinetto		záchod

la biglietteria		pokladňa, predajňa lístkov
la biglietteria automatica		automat na cestovné lístky
il biglietto		cestovný lístok
sola andata		jednosmerný lístok
andata e ritorno		spiatočný lístok
seconda classe		druhá trieda
la riduzione		zľava
la tariffa ridotta		znižovaný poplatok, zľava
la coincidenza		spoj
il cartello		informačná tabuľa

l'orario	<i>m.</i>	cestovný poriadok
l'orario di apertura	<i>m.</i>	otváracie hodiny
il giorno festivo		štátny sviatok
l'entrata libera		vstup voľný

il passeggero		cestujúci, pocestný
il passeggero clandestino		čierny pasažier
il compagno di viaggio		spolucestujúci

la guida		sprievodca
il visitatore		návštevník (múzea)

le informazioni	<i>pl./f.</i>	informácie
giorni feriali	<i>m.</i>	pracovné dni
giorni festivi	<i>m.</i>	sviatky

la carrozza		vozeň, vagón
carrozza letto	<i>f.</i>	lôžkový/ležadlový vozeň
la cuccetta		lehátko/lôžko
carrozza ristorante	<i>f.</i>	reštauračný vozeň
il treno		vlak
il trenino		vláčik (turistický, detský)
D Treno diretto		rýchlik
R Treno regionale		regionálny vlak
1. (Servizio di) 1^a classe		1. trieda
2. (Servizio di) 2^a classe		2. trieda
TTE Treno Trans Europ Express		Trans Europ Express
WL Treno con sole carrozze letto		lôžkový vlak
EC Treno Eurocity		Eurocity
IC Treno Intercity		Intercity
CC Treno con servizio a cuccette		vlak s ležadlovými vozňami
x Treno che si effettua nei giorni feriali		chodí v pracovné dni
+ Treno che si effettua nei giorni festivi		chodí v nedeľu a sviatky
<hr/>		
il mezzo di trasporto		dopravný prostriedok
il mezzo pubblico (di trasporto)		verejný dopravný prostriedok
l' autoparco	<i>m.</i>	vozový park
la bicicletta		bicykel
la motocicletta		motorka, motocykel
la moto		motorka
la moto d'acqua		vodný skúter
il motorino		moped
la macchina		auto, stroj
l'auto(mobile)	<i>f.</i>	auto
l'autobus	<i>m.</i>	autobus
il pullman		diaľkový/zájazdový autobus
la fermata dell'autobus		autobusová zastávka
la metropolitana		metro
il taxi		taxík
il posteggio dei taxi		stanovisko taxíkov
l'autocarro	<i>m.</i>	nákladné auto, nákladiak
il motocarro		dodávková trojkolka
l'autoblinda	<i>f.</i>	obrnené vozidlo
l'autobotte	<i>f.</i>	cisternové vozidlo
il trattore		traktor
l'(auto)ambulanza	<i>f.</i>	sanítka
il treno		vlak
il tram		električka
il metrò		metro
la barca		čln, loďka

il motoscafo		motorový čln
il gommone		gumový čln
lo yacht		jachta
la nave		loď
il porto		prístav
l´ ancoraggio	<i>m.</i>	lodný prístav
il traghetto		prevoz, kompa
la carta d´ imbarco		palubný lístok

il viaggio		cesta, cestovanie
il viaggiare		cestovanie
il viaggiatore		cestujúci, pasažier, cestovateľ

l´ aereo	<i>m.</i>	lietadlo
l´ elicottero	<i>m.</i>	vrtuľník, helikoptéra

l´ aeroporto	<i>m.</i>	letisko
il volo		let
il biglietto aereo		letenka
la partenza		odjazd, odlet
l´ arrivo	<i>m.</i>	prijazd, prílet
il numero del volo		číslo letu
il check-in		kontrola batožiny na letisku
il terminale		terminál
la valigia		batožina, kufor
il pacchetto		balík, balíček
il carrello		vozík
la dogana		colnica

l´ autostrada	<i>f.</i>	diaľnica
il pedaggio		mýto, diaľničný poplatok
il distributore di benzina		benzínová pumpa
il benzinaio		pracovník čerpacej stanice
la benzina		benzín
il gasolio		nafta
l´ olio	<i>m.</i>	olej
il parchimetro		parkovací automat
l´ autofficina	<i>f.</i>	autoservis
la stazione di servizio		servisná stanica

lo pneumatico		pneumatika
lo pneumatico sgonfio		prázdna pneumatika
la gomma	<i>hovor.</i>	pneumatika
la gomma a terra		prázdna pneumatika
la foratura		defekt
la ruota		koleso

il guasto		porucha
il parabrezza		čelné sklo
il bagagliaio		kufor
il cofano		kapota
lo sportello		dvere (na aute)
il paraurti		nárazník
il faro		svetlo
la freccia		smerovka
il motore		motor
il cambio		prevodovka
la marmitta		výfuk
la cintura di sicurezza		bezpečnostný pás
il freno		brzda
la frenata		zabrzdenie
lo spazio di frenata		brzdná dráha
la frenatura		zbrzdenie, zabrzdzenie, brzda
<hr/>		
il guidatore		vodič
l' autista	<i>m./f.</i>	vodič/ka auta (profesionálny)
il conducente (di)		vodič (čoho)
il motociclista		motorkár
il pedone		chodec, pešia osoba
la patente di guida		vodičský preukaz
la carta d' identità		občiansky preukaz
il passaporto		cestovný pas
le norme sulla circolazione stradale	<i>pl.</i>	dopravné predpisy
il codice stradale		dopravný kódex, dopravné predpisy
la multa		pokuta
la contravvenzione		pokuta
la segnaletica stradale		dopravná signalizácia
il cartello stradale		dopravná značka
l' insegna	<i>f.</i>	značka, tabuľa, nápis
Rotatoria		Kruhový objazd
Senso unico		Jednosmerka
Senso vietato		Zakázaný smer jazdy
Divieto di accesso		Zákaz vjazdu
Divieto di sosta		Zákaz zastavenia
Divieto di fermata		Zákaz zastavenia
Sosta vietata		Zákaz státia
Divieto di parcheggio		Zákaz parkovania
Divieto di transito		zákaz vjazdu
Divieto di sorpasso		zákaz obiehania
Diritto di precedenza		Hlavná cesta
Dare la precedenza		Vedľajšia cesta

Limite massimo di velocità**l'incrocio***m.*

najvyššia povolená rýchlosť

križovatka

il semaforo

semafor

la deviazione

obchádzka

la proibizione

zákaz

il permesso

povolenie, dovoľenie

la velocità**rýchlosť****la distanza**

vzdialenosť

il chilometro

kilometer

il metro

meter

il minuto

minúta

l'ora*f.*

hodina

l'Italia*f.*

Taliansko

l'italiano*m.*

talian

l'italiano*m.*

taliančina

la Slovacchia**slovacco/slovacca****il slovacco**

Slovensko

slovák/slovenka

slovenčina

la Repubblica Ceca**ceco/ceca****il ceco**

Česko

čech/češka

čeština

la Polonia**polacco/polacca****il polacco**

Poľsko

poliak/polka

Poľština

l'Ungheria*f.***ungherese**

Maďarsko

maďar/maďarka

l'ungherese*f.*

maďarčina

l'Inghilterra*f.***inglese**

Anglicko

angličan/angličanka

l'inglese*m.*

angličtina

la Germania**tedesco/tedesca**

Nemecko

nemoc/nemka

il tedesco		nemčina
la Francia francese il francese		Francúzsko francúz/francúzka francúzština
l' Austria austriaco/austriaca	<i>f.</i>	Rakúsko rakúšan/rakúšanka
l' America l' America del Sud americano/americana	<i>f.</i> <i>f.</i>	Amerika Južná Amerika američan/američanka
l' Africa africano/africana	<i>f.</i>	Afrika afričan/afričanka
la Venezia il veneto		Benátky benátčan
il straniero		cudzinec

In Italia ci sono tante belle cose da vedere, vero?

V Taliansku je toľko pekných vecí k videniu, že?

Vorreste vedere l' Italia?

Chceli by ste vidieť Taliansko?

Certo che vorremmo vederla.

Jasné, že ho chceme vidieť.

Ci sono tante bellezze naturali: montagne, boschi, laghi a poi il mare e le spiagge.

Sú tu mnohé prírodné krásy:
hory, lesy a potom more a pláže.

Ti piacciono le montagne italiane?

Páčia sa ti talianske hory?

Che belle montagne!

Aké krásne hory!

Guarda che spiagge!

Pozri aké pláže!

Al mare c'è molta gente.

Pri mori je veľa ľudí.

Ci sono tanti alberghi moderni.

Sú tu mnohé moderné hotely.

In Italia ci sono anche molte città con bellissimi monumenti.

V Taliansku sú tiež mnohé mestá s nádhernými pamiatkami.

Vedete la basilica di San Francesco? La vedete? Volete vederla?

Vidíte baziliku sv. Františka? Vidíte ju? Chcete ju vidieť?

Perché non volete guardarla? Perché non c'è niente di interessante.

Prečo ju nechcete vidieť? Pretože tam nie je nič zaujímavé.

Ecco le foto fatte in Italia. Ti piacciono?

Tu sú fotky z Talianska. Páčia sa ti?

Immaginate di essere in Italia.

Predstavte si, že ste v Taliansku.

Posso farLe una domanda?

Môžem sa Vás na niečo spýtať?

Come posso arrivare a...

Ako sa dostanem do...

Scusi, signore, per andare a...

Prepáčte, pane, ako sa dostanem do...

Potrebbe aiutarmi?

Mohli by ste mi pomôcť?

Scusi, non ho capito.

Nerozumel som, prepáčte.

Non capisco ancora bene l'italiano.

Ešte nerozumiem dobre po taliansky.

Vengo dalla Slovacchia.

Prichádzam zo Slovenska.

Dov'è il centro della città/la stazione?

Kde je centrum mesta/stanica?

Sto cercando...

Hľadám...

Dov'è, scusi...

Kde je, prosím...

Voglio andare a...

Chcem ísť do...

Per dove...?

Kadiaľ...?

Qual è la strada che porta a...

Ktorá cesta vedie do...

Scusi, per andare al Vaticano?

Prepáčte, ako sa dostanem do Vatikánu?

È questa strada per...?

Je to cesta do...?

In quale direzione devo andare?

Ktorým smerom musím ísť?

È lontano da qui?

Je to odtiaľto ďaleko?

Può dirmi...

Môžete mi povedať...

Dove posso comprare...?

Kde môžem kúpiť...?

Quando sono le messe in questa chiesa?

Kedy sú omše v tomto kostole?

Scusi, mi può aiutare?

Prosím, mohli by ste mi pomôcť?

Mi sono perso.

Stratil som sa.

Vado alla stazione.

Idem na stanicu.

Mi può indicare la strada per la stazione?

Môžete mi ukázať cestu na stanicu?

Prenda la prima a sinistra.

Chodte prvou ulicou vľavo.

Giri a sinistra/a destra.

Zabočte doľava/doprava.

Sempre dritto.

Stále rovno.

Sono pochi passi...

Je to pár krokov...

Vado in macchina.

Idem autom

Dove posso mettere la macchina?

Kde môžem dať (odstaviť) auto?

Posso lasciare la macchina sulla strada?

Môžem nechať auto na ulici?

Avete fatto buon viaggio?

Mali ste dobrú cestu?

Posso fare la benzina?

Môžem si natankovať benzín?

Mi faccia il pieno!

Natankujte mi plnú!

Il pieno, per favore.

Plnú nádrž, prosím.

Dove pago?

Kde platím?

La pompa numero...

Pumpa číslo...

Posso pagare con la carta di credito?

Môžem platiť kreditnou kartou?

Posso pagare in contanti?

Môžem platiť v hotovosti?

La stazione è affollata.

Stanica je preplnená.

Dove posso acquistare un biglietto?

Kde si môžem zakúpiť lístok?

A che ora parte il treno per Roma?

O koľkej odchádza vlak do Ríma?

Vorrei due biglietti per Roma, per favore.

Chcel by som dva lístky do Ríma, prosím.

Quanto costa un biglietto per Roma?

Koľko stojí lístok do Ríma?

A che ora parte il prossimo/l'ultimo treno per...

A ktorej ide najbližší/posledný vlak do...

Da quale binario parte?

Z ktorého nástupišťa odchádza?

Il treno parte dal binario uno.

Vlak odchádza z prvého nástupišťa.

Il treno per Roma è in ritardo.

Vlak do Ríma mešká.

Devo cambiare?

Musím prestupovať?

Dove devo cambiare?

Kde mám prestúpiť?

È questo il treno per...

Je toto vlak do...

È libero questo posto?

Je toto miesto voľné?

È questa fermata dell'autobus per...

Je toto zastávka autobusu do...

Quali autobus vanno al centro?

Ktoré autobusy idú do centra?

Passa di qui il quarantasei?

Chodí tadiaľto štyridsaťšestka?

Quando passa il prossimo autobus per...

Kedy ide ďalší autobus do...

Scusi, va al museo?

Prepáčte, idete k múzeu?

Può dirmi quando devo scendere?

Môžete mi povedať, kedy mám vystúpiť?

Mi aspetti, per favore.

Počkajte ma, prosím.

Mi lasci qui, per favore.

Vysadte ma tu, prosím.

A che ora aprite/chiudete?

O kolkej otvárate/zatvárate?

Dov'è la toilette? /tualet/

Kde je toaleta?

Il volo per Milano è in ritardo.

Let do Milána mešká.

Qual è l'uscita del volo?

Z ktorého východu je odlet?

Ciao, come mai da queste parti?

Čau, čo robíš v týchto končinách?

Sono felice di vederti.

Som šťastný, že ťa vidím.

Hai fatto buon viaggio?

Mal/a si dobrú cestu?

Hai aspettato molto?

Čakal/a si dlho?

Facciamo un giro per la città.

Prejdeme sa po meste.

Ti faccio da guida.

Budem ti robiť sprievodcu.

Se parlerai lentamente io capirò.

Ak budeš hovoriť pomaly, budem rozumieť.

Andiamo da questa parte.

Pôjdeme tadiaľto.

Ti auguro buon soggiorno.

Prajem ti príjemný pobyt.

Quest'anno passiamo le vacanze tutti insieme.

Tento rok strávime dovolenku všetci spolu.

Hai bisogno di cartoline di Roma? Te ne do venti.

Potrebuješ pohľadnice Ríma? Dám ti ich dvadsať.

Poi darmene di più? Posso dartene quanti ne vuoi.

Môžeš mi ich dať viac? Môžem ti ich dať koľko chceš.

Che tipo di macchina è?

Aký to je typ auta?